

HÅLLBARHETSNYTT

FNS GLOBALA MÅL NR 4 – GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Säkerställa en inkluderande och likvärd utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

God utbildning för alla

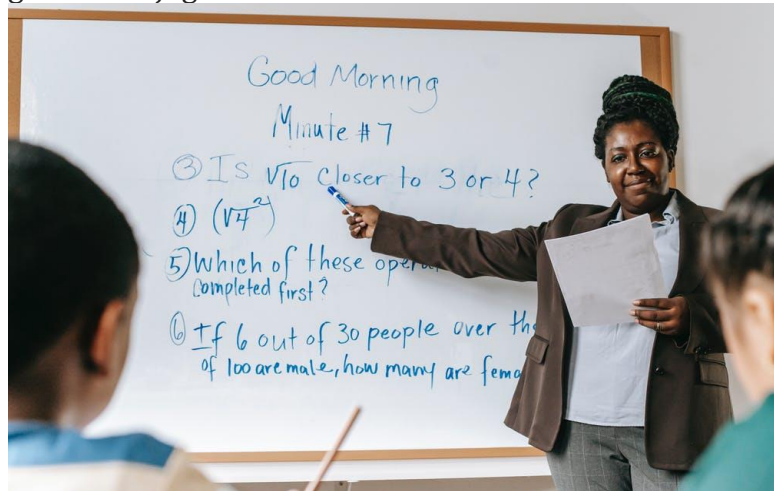
KÄLLA: WWW.GLOBALAMALEN.SE

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det beräknas fortfarande 774 miljoner människor i världen inte kunna skriva och läsa, varav två tredjedelar är kvinnor.

Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välbefinnande, hälsa och jämställdhet i varje samhälle.

Utbildningssystem världen över måste möta människors behov under hela livet – från förskola, grundskola, gymnasium och högre utbildning, samt alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv.

Utbildning är nyckeln till välbefinnande och öppnar en värld av möjligheter som gör det möjligt för var och en av oss att bidra till ett hållbart samhälle.

God utbildning för alla.

Skänk böcker du inte behöver

Skänk böcker till andra

KÄLLA: WWW.GLOBALAMALEN.SE

Hållbarhetsnytt fick in ett förslag ifrån Therese för att främja arbetet med mål 4 på vårt kontor och för att jobba med cirkulär ekonomi. Förslaget är att vi har en hylla på kontoret där alla som har en eller flera böcker hemma att skänka, kan lämna dem på denna hylla, och förhoppningsvis då även hitta någon bok att låna från någon kollega som har lämnat några av sina böcker.

Vad tycker du om detta förslag? Har vi någon bra hylla i något skåp som vi kan använda för detta?

Skriv och berätta vad du tycker, eller har du något annat bra förslag så berätta om det också.

SÅ ARBETAR BANFAST MED MÅL 4

God utbildning för alla

BanFast arbetar med det Globala målet God utbildning för alla innebär att vi:

- BanFast bidrar till Natur & miljöboken
- Utdrag ur affärsplanen: Genom en bra personalpolicy som bygger på vår gemensamma värdegrund ger vi alla medarbetare möjlighet att utvecklas inom sitt arbete. På så vis höjer vi kontinuerligt hela organisationens kompetens.

Sigill för 3 år för Natur & miljöboken

VI BIDRAR TILL NATUR & MILJÖBOKEN UNDER 3 ÅR

KÄLLA: WWW.NMBOKEN.SE

Vi har valt att medverka med näringsliv, kommun och skola att tillsammans lära våra barn, deras familjer om naturen och en hållbar livsstil!

Genom lokal samverkan med organisationer som har ett genuint miljöarbete har vi engagerat oss för att ge ut Natur & Miljöboken till 2020 och 2 år framåt.

Natur & Miljöboken är ett faktagranskat, inspirerande och framförallt aktuellt läromedel i lärande för hållbar utveckling samt natur- och miljökunskap.

Vi arbetar tillsammans med organisationer som vill medverka till en lokal hållbar samhällsutveckling.

LÄROMEDELSERIE

Natur & Miljöboken är en tredelad läromedelsserie som riktar sig till årskurs 4, 5 och 6.

Varje steg är anpassat för kursplanen och kunskapsnivån för respektive årskurs och utgör tillsammans en heltäckande miljöutbildning för mellanstadieeleverna.

Natur & Miljöboken är kompatibel med miljömålen i Lgr 11 och fungerar både som ett fristående läromedel samt som ett komplement till andra NO-material.

LÄRARHANDLEDNING

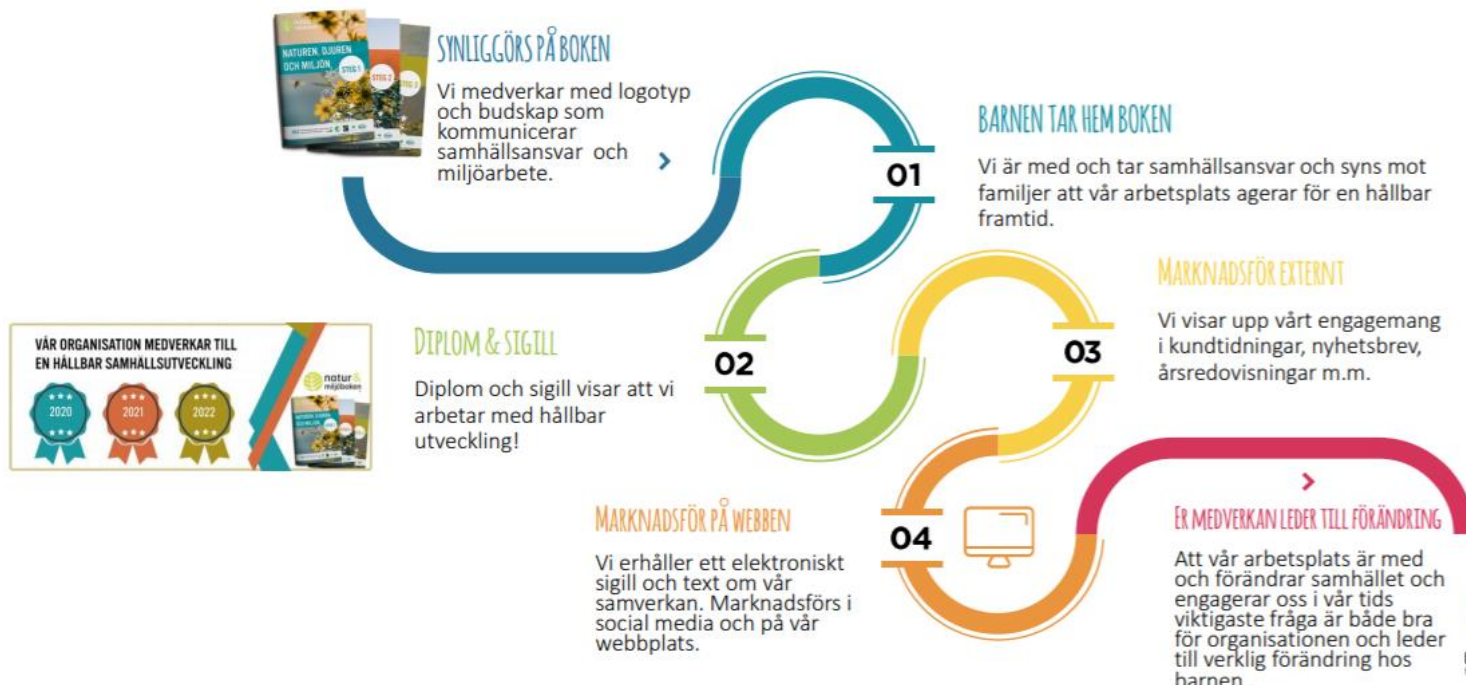
Lärohandledningen innehåller färdiga lektionsupplägg som tar hänsyn till ämnesöverskridande och temainriktad undervisning. Den innehåller också fördjupningar, övningar och experiment.

VI ERHÅLLER BOKEN – TA DEL UTAV DEN

Vid utgivning som alltid sker till skolstarten av höstterminen kommer vi att er hålla läromedelsserien. Den kommer vi att dela med oss av i vår organisation, för att kommunicera vad vi medverkar till.

3 ÅRS ENGAGEMANG SOM LEDER TILL FÖRÄNDRING

BREEAM Certifiering av Barnhuset 25 har påbörjats

BREEAM är ett miljöcertifieringssystem från Storbritannien, som har funnits sedan 1990.

Det är det mest spridda systemet för miljöcertifiering i Europa och har använts i över 500000 byggnader över hela världen.

Vid certifieringen bedöms byggnadens miljöprestanda inom ett antal olika områden. Till exempel bedöms och poängsätts byggandens energianvändning, inomhusklimat, vattenhushållning och avfallshantering. Även projektledningen, byggnadens placering i förhållande till allmänna kommunikationsmedel, val av byggnadsmaterial och de föroreningar byggnaden kan ge upphov till ingår i bedömningen. Extrapoäng kan uppnås för hur innovativ byggnaden är i sina tekniska lösningar.

För varje område beräknas hur stor del av den totala poängen för området byggnaden har uppnått. Detta aggregeras sedan till en totalpoäng och en betygsnivå. Genom BREEAM-SE:s betygsnivåer kan prestandan för en byggnad jämföras med andra BREEAM-SE-bedömda byggnader av samma typ, samt med hållbarhetsprestandan för ett byggnadsbestånd

Betygsnivåer för BREEAM är:

OUTSTANDING $\geq 85\%$
EXCELLENT $\geq 70\%$
VERY GOOD $\geq 55\%$
GOOD $\geq 45\%$
PASS $\geq 30\%$
UNCLASSIFIED $< 30\%$

Från BanFast är det Ekke, Elias och Nina som jobbar med BREEAM-certifieringen.

BREEAM® In Use

Möt Elias Sagan vår assessor i Breeam-in-use

NINA LOVÉN
2021-02-16

Berätta kort om dig själv

Jag heter Elias, 32 år och jobbar som miljöcertifieringskonsult inom hållbar stadsbyggnad på Bengt Dahlgren Stockholm AB. Mitt huvudsakliga område är certifieringar där jag fungerar som specialist. Jag är bl.a. certifierad Assessor inom BREEAM In-Use och certifierad Miljöbyggnadssamordnare och jobbar mest med befintliga fastigheter. Under de senaste två åren har jag varit med och certifierat över 40 fastigheter.

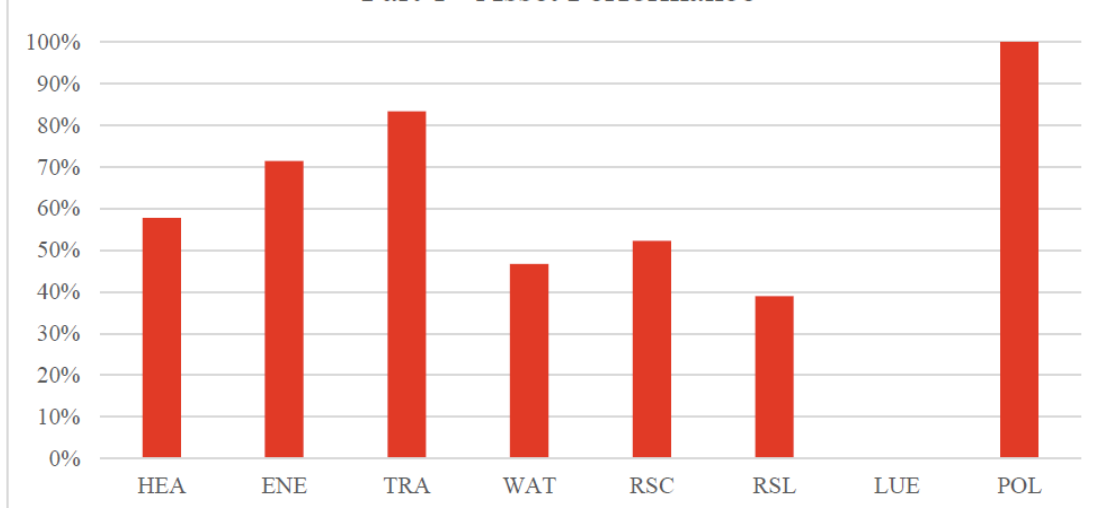
Vad gör en Assessor, och vad gör du i rollen som miljösamordnare?

En BREEAM In-Use Assessor fungerar som en tredjepartsgranskare åt BRE (Building Research Establishment) i certifieringsprocessen. Framför allt så handlar det om att göra en objektiv bedömning av fastigheten och dokumentationen som krävs för att erhålla en certifiering. I min roll ingår bl.a. att göra ett obligatoriskt platsbesök och en fotorapport som jag sedan måste rapportera till BRE. Där har dem egna granskare (Q&A) som går igenom certifieringsansökan och all inlämnad dokumentation innan de utfärdar ett certifikat. I rollen som miljösamordnare hjälper jag att projektera en fastighet enligt en viss certifiering så att byggnaden eventuellt kan certifieras och få ett önskat betyg. Skillnaden är alltså att som Assessor är jag objektiv och kommer in när fastigheten är i drift medan som miljösamordnare är jag med under projekteringsprocessen och krav ställer utifrån certifieringens kriterier. T.ex. kan jag leta upp utredningskonsulter, kontakta organisationer, ta fram förbättringsförslag mm.

Vad innebär det lite kort att miljöcertifiera en fastighet?

Processen och innebörden för miljöcertifieringar skiljer sig beroende på vilken certifiering man väljer att genomföra och vilken typ av byggnad man vill certifiera. Det finns ju olika möjligheter, begränsningar och utmaningar med befintliga fastigheter kontra nyproduktioner. Men generellt är tanken att man skall kunna mäta sin byggnad mot andra liknande byggnader utifrån en rad olika miljö, energi- och hållbarhetsområden och på så sätt ständigt arbeta mot förbättrad miljöprestanda och förvaltning. För varje område beräknas hur stor del av den totala poängen för området byggnaden har uppnått. Detta aggregeras sedan till en totalpoäng och en betygsnivå. Man kan få extrapoäng ifall man väljer att gå lite längre än nödvändigt, t.ex. om byggnaden är innovativ i sina tekniska lösningar.

Part 1 - Asset Performance

ASSESSOR I BREEAM IN USE

Möt Elias Sagan fortsättning från sid 3

Den största delen av certifieringsarbetet handlar om att ta fram bevisning av sin fastighets miljöprestanda, rutiner, förbrukning och avtal som man sedan skickar till organisationen som utfärdar miljöcertifikaten.

Hur många procent av alla fastigheter i Sverige är miljöcertifierade, och hur vanligt är BREEAM?

Det finns många olika certifieringssystem som används i Sverige idag. Allt från energicertifieringar (GreenBuilding) till heltäckande certifieringar (BREEAM, LEED, Miljöbyggnad samt påbyggnadscertifieringar (NollCo2) mfl. Det finns även certifieringar som är mindre vanliga där man certifierar hela stadsdelar (Citylab). På Sweden Green Building Councils hemsida "sgbc.se", kan man utläsa att det har certifierats 1366 fastigheter enligt Miljöbyggnad, BREEAM-SE, GreenBuilding eller LEED. På hemsidan "greenbooklive.com" kan man se vilka fastigheter i Sverige som är certifierade enligt andra system, som t.ex. BREEAM In-Use eller BREEAM New Construction. Där har 901 fastigheter certifierats fram till dagens datum.

Vilka delar i arbetet är lättast/svårast att få fram?

Det lättaste är nog att få fram fotografier, vilket också ger den verkliga bilden av fastighetens skick och prestanda. Det svåra kan vara att få fram alla tekniska underlag som stödjer alla påståenden och de utvalda poäng som man strävar efter att plocka. Vissa fastigheter har ibland haft flera ägare under årens lopp vilket kan resultera i att dokumentation försvinner. För att man ska kunna certifiera en fastighet måste det bl.a. finnas ritningar, driftkort, flödesscheman, drift- och underhållsmanualer mm. Om en fastighetsägare väljer att vara lite ambitiösare och vill dessutom certifiera den egna förvaltningen (del 2 i BREEAM In-Use) så kan man räkna med att det kommer behövas rutiner på en rad olika områden. Många av dessa områden kanske man inte har några rutiner på idag, så man får skaffa fram det. För andra kan det vara en väckarklocka till att börja organisera upp det hela.

Vilka utmaningar finns det med att miljöcertifiera en fastighet?

Det kan finnas ofantligt många. Detta är mycket individuellt. Det kan vara allt från byggnadens placering till att en viss hg har en verksamhet som inte uppfyller kriterierna. I BREEAM In-Use utgår man från den "lägsta nivån". Så ju färre hg det finns på en fastighet desto lättare blir det att jobba fram det önskade betyget. Den största utmaningen är förmodligen stora fastigheter av äldre sort, kanske K-märkta dessutom och svåra att göra om invändigt. Läger man till många hyresgäster och där kanske någon hyresgäst dessutom är motstridig så kan det bli komplext. Men för det mesta så brukar det gå bra och de flesta ser positivt på certifieringarna.

Har du blivit ordentligt överraskad någon gång i något projekt?

Absolut, det händer ibland. För inte så längesen skulle jag certifiera en stor fastighet som från början kändes mycket enkel. En hyresgäst satsade stenhårt på renoveringar, nya system, design, tillgänglighet – ja, men i princip allt var nytt, fräscht och innovativt. Efter den första intervjun trodde alla att vi skulle nå Very Good utan problem. Men efter platsbesöket när vi summerade det hela hamnade vi på gränsen mellan Pass och Good. Jag tror att jag gjorde analysen 5 gånger om det verkliga kunde stämma. Orsaken till detta var att det fanns två andra mindre hyresgäster som inte alls hade samma förutsättningar och detta drog ner betyget.

Certifieringen fick pausas eftersom det var viktigt för beställaren att denna fastighet skulle erhålla som lägst Very Good. Hela deras fastighetsbestånd skulle certifieras enligt Very Good som en del av den deras hållbarhetsstrategi och denna fastighet var en stor referens för deras arbete. Idag jobbar man på förbättringsåtgärder och förhoppningen är att man kommer i mål med certifieringen under 2021.

Har du några goda råd att ge oss på BanFast inför vårt certifieringsarbete?

Ett generellt tips är väl att ha dokumentationen tillgänglig, gärna digitalt. Då flyter arbetet oftast på väldigt bra och det blir effektivt. Detta upplever jag att ni har koll på hos er på BanFast. Vad gäller valet av fastigheter så kan listan göras lång men jag tror att det är klokt att börja med fastigheter som har färre hyresgäster och/eller som har så lika förutsättningar som möjligt. T.ex. att fastigheten har mycket dagljusinsläpp, där brukarna kan reglera belysning, temperatur osv. att det finns ett centralt soprum, cykelrum och omklädningsrum som alla kan nyttja. Siktat man på högre betyg kan det vara bra att även ta med fastigheter som har grönytor och som inte använder kemikalier och köldmedier i stor utsträckning. Detta är något som speglar fastigheten Barnhuset 25, där jag tror vi kommer landa på Very Good utan några större åtgärder.

Ett annat tips är att om man någon gång väljer att certifiera Part 2 i BREEAM In-Use dvs. förvaltningen, så kan det vara bra att ha i åtanke att rutinerna som man skapar en gång kan återanvändas i andra projekt. Man behöver således inte uppfinna hjulet på nytt för varje projekt.

Mitt sista och förmodligen även mitt hoppfullaste tips är att ni ständigt ska försöka vara bättre och mer hållbara än vad ni var igår. Vår tids största utmaning är klimatförändringarna och hållbarhet. De svenska byggnaderna står för ungefär 40 procent av Sveriges energianvändning, som går till el och uppvärmning. Svenska byggnader står totalt för en dryg femtedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser sett ur ett livscykelperspektiv så det finns mycket att jobba på.

Avslutningsvis vill jag tacka och samtidigt gratulera er för att ni har valt att certifiera era fastigheter!

Ni har gjort ett rätt och viktigt val för framtiden!

GRATTIS KRISTER!

Krister vann utlottningen i förra numret av Hållbarhetsnytt.

Båda vinsterna är kopplade till det 2a globala målet som är Ingen hunger, vilket bland annat innefattar att vi ska minska matsvinnet.

Priset var dels en färskpressad juice ifrån Rscued, som gör färskpressade juicer och smoothies m.m. av frukt och grönsaker som inte butikerna kan sälja, och dels en bukett tulpaner som riskerade att kastas av butiken pga "kort datum".

Visste du att 30% av all frukt och grönt som odlas slängs pga skönhetsfläckar eller fel storlek/form. Det är ju helt sjukt!?